

Skapande skola i Halmstad läsåret 2009/2010

- med skolans värdegrund i centrum.

Hösten 2004 inledde Barn- och Ungdomsförvaltningen och Kulturförvaltningen i Halmstad ett samarbete kring hur kulturverksamheten inom förskola och grundskola ska bedrivas. Samarbetet har fått namnet Kulturkanalen kulturarbetet inom förskola-grundskola.

Kulturkanalen i Halmstad

Halmstad är en visionsstyrd kommun. Man arbetar för att avskaffa planer och istället arbeta med målformuleringar och strategier. Kulturkanalen är den strategi kommunen har för långsiktigt kulturarbete i förskola och grundskola (1-16 år).

Bakgrund

År 2001 genomförde kulturförvaltningen i Halmstad en kartläggning och analys av barnkulturverksamheten i kommunen. Det framkom att ett helhetsgrepp om barnkulturen i kommunen saknades och att en knypunkt för verksamheten efterlystes. Vid tiden för undersökningen var barnkulturverksamheten uppdelad på en rad olika aktörer inom kommunen vilket medförde dålig information och kommunikation.

I dag ser bilden delvis annorlunda ut, en samordnare har tillsatts, samverkan mellan kulturaktörerna har ökat och det finns en gemensam vilja att förändra arbetssättet. Hösten 2004 inledde barn- och ungdomsförvaltningen och kulturförvaltningen ett samarbete kring hur kulturverksamhet inom förskola och grundskola ska bedrivas. Samarbetet har fått namnet Kulturkanalen.

Mål och vision

Kulturkanalen ska arbeta efter att uppnå följande mål:

- Kultur i olika former skall vara en del av alla barns och ungdomars vardag (1-16 år).
- Kulturupplevelsena ska knytas samman med det egna skapandet och de kulturpedagogiska insatserna. En röd tråd ska finnas inom all kulturverksamhet.
- Kulturutbudet ska formas tillsammans med förskola och skola.
- Kulturkanalen ska fungera som en förmedlande länk mellan förskolorna/skolorna och kulturaktörerna.
- Samverka med övriga institutioner och förvaltningar inom kommunen och skapa nätverk för att uppnå bästa möjliga resultat.

Organisation

Kulturkanalen bedrivs i samverkan mellan barn- och ungdomsförvaltningen och kulturförvaltningen. Barnkultursamordnaren (kuf), kulturkonsulenten (buf) och barnkultursekreteraren (kuf) ansvarar för verksamheten.

Eftersom Kulturkanalen ska fungera som en informationskanal med överblick och helhetsgrepp om kultur i förskola och skola är verksamheten uppbyggd av nätverk inom förskola, skola och kulturliv.

Kulturombuden utgör grunden för Kulturkanalens verksamhet. Det är genom ombuden som information till och från förskola och skola förmedlas.

Kulturombud

Det ska finnas minst ett kulturombud på varje förskola och skola. Som kulturombud har man stora möjligheter att vara med och påverka kulturutbudet, både i stort och smått.

Kulturombuden i förskolan skall:

- delta i det lokala kulturlaget.
- förmedla information till och från de olika grupper de representerar.
- kunna avsätta den tid som krävs för uppdraget inom sin ordinarie arbetstid.
- ha en ersättare och se till ett ansvarsfullt överlämnande om ett sådant måste ske.
- erbjudas att delta på utbudsdagar och informationsmöten.

Kulturlagen skall:

- ledas av kulturledaren i området, som oftast är en bibliotekarie på biblioteksfilialen.
- bestå av kulturombud från områdets olika förskolor, barnbibliotekarierna, eventuellt övriga kulturaktörer i området samt inledningsvis Kulturkanalens samordnare. De områden som har särskola, familjedaghem eller liknande bör se till att representanter från dessa finns med i kulturlaget.
- erbjuda enskilda förskolor att delta i kulturlaget.
- träffas 2-4 gånger varje år.

Kulturombuden i skolan skall:

- delta i de kulturombudsträffar som anordnas inom varje skolområde.
- förmedla information till och från de olika grupper de representerar.
- kunna avsätta den tid som krävs för uppdraget inom sin ordinarie arbetstid.
- ha en ersättare och se till ett ansvarsfullt överlämnande om ett sådant måste ske.
- erbjudas att delta på utbudsdagar och informationsmöten.

Kulturombudsträffarna skall:

- ledas av Kulturkanalens samordnare och kulturkonsulenten.
- bestå av kulturombud från områdets olika skolor, eventuellt övriga kulturaktörer i området samt Kulturkanalens samordnare och kulturkonsulenten. De områden som har särskola eller liknande bör se till att representanter från dessa finns med på träffarna.
- erbjuda fristående skolor att delta.
- träffas 2-4 gånger varje år.

Styrdokument

Halmstads barn- och ungdomsplan

FN' s barnkonvention

Lpo94

Lpfö

I Halmstads kommuns uttrycker styrande politiker vikten av att utveckling ska vara långsiktigt hållbar och att arbetet inom med en hållbar värdegrund ska genomsyra hela kommunen och där är grundskolan högprioriterad:

Barn och utbildnings nämndens övergripande mål:

- Barn och ungdomar ska växa upp i en anda som präglas av ansvarstagande och i en miljö som erbjuder trygghet
- Utbildningen ska skapa kunskaper, färdigheter och förståelse för sammanhang.
- Lärandet skall utgå från individens förutsättningar.
- All utbildning samt fritids- och kulturverksamhet för barn och unga ska uppmuntra och bidra till kreativitet och entreprenörskap.

Barn- och ungdomsnämndens prioriterade målområden för lärandet i 1-16 årsverksamheten:

- Barn och pedagoger arbetar i reflekterande miljöer där språklig utveckling är en grundpelare.
- Vi tar våra utgångspunkter i barns erfarenheter och förutsättningar och bemöter dem utifrån det. Lärandet sker i ett socialt sammanhang där barnen och pedagogerna uppmuntras att lära av varandra och lära tillsammans.
- Alla i verksamheten bidrar till att utveckla begreppen inflytande, delaktighet och ansvar. speglade mot våra styrdokument.

Handlingsplan

Med utgångspunkt från nationella och lokala styrdokument och i samarbete med Läns museet Halmstad samt Trygga Halmstad vill vi föreslå ett samarbetsprojekt inom "Skapande skola", att integrera i skolans arbete under läsåret 2009-2010, med start i september 2009.

Vår grundtanke är att med hjälp av olika kulturyttringar fokusera på skolans värdegrundsarbete under kommande läsår men även som avstamp för det framtida arbetet. Normer och människor hör ihop. Bara den som har djupa relationer till andra kan skapa ett eget förhållande till reglerna .

Arbetet med värdegrunden utgår från en helhetssyn på barns och ungas lärande och utveckling och därmed också på deras skoldag och de miljöer de befinner sig i.

Alla vuxna i skolan har ett ansvar att arbeta långsiktigt samt dra nytta av befintlig kunskap i närsamhället. Elever och även föräldrar bör engageras och involveras. Målsättningen är att bidra till att både ungdomar och vuxna ska förstå att vi alla efter vars och ens förmåga har ett ansvar för vårt samhälle.

Läns museets utställning "Ett slag på käften" är upptakten till vårt projekt. Genom att öka samarbete mellan olika verksamheter med ansvar för barn och unga och som redskap använda olika former inom kultur är vår ambition att skapa en tryggare närmiljö för våra unga eleverna samt synliggöra hur den enskilda människan påverkas av en otrygg närmiljö och vilka konsekvenser det för med sig. Vi vill verka för att gemensamt främja elevernas utveckling vad gäller ansvarskänsla, och förmåga till omtanke.

- Projektet vänder sig till elever i skolår 8 och 9, ca 2100 elever.
- Projektet innehåller förutom utställningen flera kulturområden som teater, film och litteratur där varje skola kan fördjupa sig i ett eller flera inriktningar, allt efter behov och önskemål.
- Samverkan mellan olika kulturinstitutioner (b l a kulturskola, kulturförvaltning, bibliotek, Läns museet Halmstad, Hallands Länsteaterförening, Teater Halland)
- Varje skola definierar den egna skolans värdegrundsarbete utifrån nulägesprincipen.
- Eleverna deltar aktivt efter vars och ens förmåga.

Högstadiel elever på en skola i Halmstad kommer att vara vår referensgrupp där projektets utvecklingsmöjligheter fortlöpande kommer att diskuteras. Eleverna ges möjligheter att diskutera och påverka innehållet. Under våren pågår ett förankringsprojekt med syfte att träffa representanter från övriga skolors elevråd och lärargrupper.

Projektbeskrivning

Ett samarbetsprojekt med skolans värdegrund och utställningen ”Ett slag på käften” i centrum.

”Skönlitteratur, film och teater hjälper människan att förstå sig själv och världen och bidrar till att forma identiteten. Skönlitteratur, film och teater ger möjligheter till empati och förståelse för andra och för det som är annorlunda och för omprövning av värderingar och attityder...”

Ur kursplanen i ämnet svenska

Länsmuseet Halmstad

En utställning på temat ”Ett slag på käften” öppnar i september 2009 och vänder sig bl a till elever i årskurserna 7-9. Här får eleverna följa offer och gärningsman och alla andra inblandade så som ambulansförare, sjukvårdspersonal, polis, och rättsväsende från slag till rehabilitering. I utställningen görs en historisk tillbakablick över samhällsvåldet.

Utställningen ger goda exempel på vart man vänder sig för råd, hjälp och stöd eller hur man som utomstående kan göra en insats. Besökarna hålls under rundvandringen uppdaterade över den kostnad samhället får ta samt prislappen för förövare men även den brottsoffrets lidande. I utställningen samarbetar Länsmuseet med Sturegymnasiets dramalärare samt elever från dramalinjen som agerar i olika miljöer som skildrar realistiska scener från gatuvåld till sjukvårdens samt rättssamhällets insatser. Händelseförloppet visar hur förövare och brottsoffer påverkas.

Länsmuseets egna dokumentationsarbete kring våldet i Halmstad har pågått sedan 2007 samt med hjälp av etnologer från Lunds och Göteborgs universitet. Ett kontaktnät har byggts upp med polis, sjukvården och Trygga Halmstad.

- Förhandsvisningar samt efterarbete för berörda lärare samt elevvårdspersonal och skolledning. Seminarium och paneldebatt kring ungdomsvåldet kommer att anordnas.
- Gruppvisningar för elever i åk 8 och 9 under ledning av museipedagoger samt uppföljning och pedagogiskt forum.
- Avsikten är också att i samarbete med Länsförsäkringar (som också är delaktig i projektet) producera ett undervisningsmaterial som kommande år skall användas ute på skolorna runt om i Halland och på så vis fortsätta skolans utvecklingsarbete kring värdegrundsfrågor.

Museet samarbetar bl a med barn- och ungdoms- samt kulturförvaltningen, polis, ambulans- och sjukvårdspersonal, Trygga Halmstad samt kriminellas revansch i samhället.

Samarbete kommer också att inledas med Ungdomens Hus ”035” som öppnas i Halmstad under hösten 2009.

Teater med anknytning till tema värdegrund

Teater Hallands Lorcaprojekt startade hösten 2008 och beräknas pågå två år framöver. Inom projektet ryms teaterföreställningar som vänder sig en publik från skolår 9.

Lorcas mästerverk om kärlekens kraft, är också ett drama om det destruktiva våldet och om

hur gamla oförrätter ärvs och fortplantar sig över generationer. I anslutning till föreställningen kommer Hallands Länsteaterförening erbjuda uppföljning med teaterpedagog i form av för- och efterarbete för berörda lärare.

Peter Engkvists föreställning *Ensamma krigare* på Teater Pero bygger på Eva Wikanders bok om mobbning.

”Två vuxna män berättar om sin skoltid och det visar sig att båda berättar om samma skeende. Det handlar om hat, rädsla och grymhet. Samma känslor fast utifrån två helt olika perspektiv, från den som utsätter och den som är utsatt.

Det finns idag oändligt många verktyg för hur man ska hantera problem med utsatthet i skolan, både förebyggande och akut, men fortfarande kvarstår ett av grundproblemen – hur upptäcker man att barn far illa? Både barn som mobbar och de som blir mobbade är experter på en och samma sak – att dölja sin situation.” Ur Teater Peros presentation

Lärounderlaget till pjäsen handlar om att starta en dialog på plats. Syftet med pjäsen som spelas i klassrumsmiljö ute på skolorna är att verka som dörröppnare till samtal i klassen. Elevvårdspersonal bjuds även in att se föreställningen.

Hallands Länsteaterförening erbjuder uppföljning med teaterpedagog i form av för- och efterarbete för berörda lärare.

Skolbio

”Eleven skall kunna ta del av, reflektera över och värdera innehåll och uttrycksmedel i bild, film och teater.”

Under början av vårterminen erbjuds varje år alla elever i F-9 att se skolbio. Film kan användas som förnyelse i undervisningen och som underlag för diskussioner kring påverkan och kritiskt tänkande. För lärarna anordnas förhandsvisningar med föreläsningar kopplade till filmtemat.

Våren 2010 kommer vi att välja filmer för skolår 7-9 som anknyter till vårt tema värdegrund. I urvalsarbetet deltar även kulturombud.

Länsmuseet kommer dessutom på onsdagskvällar att visa en filmserie på tema Stadens våld .

Litteratur

”Eleven skall kunna läsa, reflektera över och sätta in i ett sammanhang några skönlitterära verk och författarskap med betydelse för människors sätt att leva och tänka.”

Litteraturen som redskap syftar till att utveckla elevernas empatiska förmåga och förståelse för andra. Arbetet med dessa frågor ingår i värdegrundsarbetet som enligt Lpo94 ska genomsyra all undervisning i skolan.

Vi kommer att bjuda in författaren Mats Berggren som föredragshållare i åk 8. Under några dagar kommer han att träffa elever i storgrupp för att berätta om sina böcker. Drivkraften i Mats Berggrens författarskap är nyfikenheten på samhället och samtiden. Därför är det intressant att koppla läsningen av hans böcker till vårt tema för Skapande skola. Inför föredraget ska klasserna, via biblioteken, ges möjlighet att läsa en eller flera av Mats Berggrens böcker

I mötet med Mats Berggrens författarskap och hans intresse för samhället och samtidsfrågor vill vi väcka frågor:

- Hur ser Sverige ut i dag, vad är bra, vad är dåligt, varför har det blivit så, vad kan vi göra åt det som är dåligt, vart är vi på väg?

Skrivarkonferens kan arrangeras för skolor som väljer att använda litteraturen som uttrycksmedel.

Trygga Halmstad – samverkan kring barn och ungdom

Halmstads kommun inrättade 1999-01-01 ett politiskt samordningsorgan med inriktning på brottsförebyggande och alkohol och drogförebyggande arbete med prioritet på barn och ungdomar samt öka tryggheten genom att ständigt utveckla det primära och sekundära förebyggande arbetet. **Trygga Halmstad** arbetar med stödinsatser till grundskola och gymnasium och är länken mellan beslutsfattare och fältarbetet. På centret samarbetar 6 personer som tillhör olika förvaltningar (bl a Barn- och ungdoms- samt Kulturförvaltningen) och myndigheter men som samlokaliseras.

Trygga Halmstads roll i projektet är att

- Förmedla kunskap till elever och pedagoger i värdegrundsarbetet på skolorna i Halmstad och andra ungdomsmiljöer.
- Utveckla det elevinriktade brottsförebyggande arbetet i skolorna.
- Arrangera temakvällar och föreläsningar för såväl pedagoger som föräldrar
- Samordna utvecklingsarbetet mellan förvaltningar och myndigheter

Sammanfattning

Länsmuseets utställning vänder sig till alla elever i skolår 8 och 9. I övrigt är projektets olika delar fristående från varandra som via teatern, filmen och litteraturen var och en syftar till att starta en process där den estetiska läroprocessen ska få en naturlig plats i det pedagogiska arbetet ute på skolorna i vår kommun. Varje skola definierar vilka delar av projektet som just deras skola önskar fördjupa sig i. Via Kulturkanalen pågår en ständig dialog med kulturkonsulenter inom regionen och därför kan ytterligare samarbete inom musik, dans och konst tillkomma.

Utvärdering

Utvärdering sker kontinuerligt under projektet och varje deltagande skola utvärderar utifrån gällande nationella och lokala styrdokument samt den nulägesbeskrivning med delmål elever och pedagoger sätter upp som mest angelägna för den egna skolan. Detta kan inom varje skola med fördel brytas ner på klass - nivå – vilka konkreta positiva förändringar i vardagsmiljön upplever vi i vår klass? Vad återstår att förbättra?

Vi har dessutom en referensgrupp av elever på en högstadieskola.

Barnkultursekreterare, kulturkonsulent, museipedagoger och verksamhetsansvarig för Trygga Halmstad har via Kulturkanalen en arbetsmodell som kontinuerligt följer och utvärderar det pågående arbetet tillsammans med skolornas kulturombud. Denna modell uppfyller de krav som Statens Kulturråd ställer för att vår kommun ska erhålla bidrag.

Slutligen är det för oss angeläget att hålla förvaltningschef samt ansvariga nämndspolitiker ajour under Skapande skola - projektets gång samt hur vi med nya delmål inom värdegrundsarbetet gemensamt kan fortsätta samarbete mellan verksamheter med ansvar för barn och unga och som redskap använda olika former inom kultur.

Med vänliga hälsningar

Anita Mellberg, kulturkonsulent

Halmstads Kulturskola

Box 155

301 05 Halmstad

E-post: anita.mellberg@halmstad.se , Mobil: 0702-15 11 10